චර්යාව පිළිබඳ ව්‍යවස්ථා සංග්‍රහය

මානුෂීය සේවායතන සමූහය

CONSORTIUM OF

CHA

HUMANITARIAN AGENCIES

මානුෂීය සේවායතන සමූහය
86, රොස්මිඩ් පෙදෙස,
කොළඹ-07
දුරකථන/ෆැක්ස්: 4610943/4
විද්‍යුත් තැපෑල: info@cha.lk
වෙබ් අඩවිය : www.humanitarian-srilanka.org

අරමුණ

මෙම චර්යාව පිළිබඳ ව්‍යවස්ථා සංග්‍රහය විසින් අපගේ හැසිරීමේ ප්‍රමිතීන් ආරක්ෂා කරන්නට උත්සුක වෙයි. එය යමෙකු ආහාර සළාක බෙදා දිය යුත්තේ කෙසේද හෝ අනාථ කඳවුරක් ස්ථාපිත කලයුත්තේ කෙසේද වැනි ක්‍රියාන්විත තොරතුරු සම්බන්ධව නොවේ. ඒ වෙනුවට ආපදාවන්ට ප්‍රතිචාර දක්වන රාජ්‍ය නොවන සංවිධාන ජාත්‍යන්තර රතු කුරුස සහ රතු චන්ද්‍රවංක සමාජයන් අපේක්ෂා කරන ස්වාධීනත්වයේ ඵලදායීතාවයේ සහ බලපෑමේ උසස් ප්‍රමිතීන් පවත්වාගෙන යන්නට එකඟ වූ ප්‍රමිතීන් සඳහන් කර ඇති ස්වේච්ඡාමය ව්‍යවස්ථා සංග්‍රහයකි.

යුද්ධමය අවස්ථාවකදී මෙම ව්‍යවස්ථා සංග්‍රහය ජාත්‍යන්තර මානුෂීය නීතියට අනුව අර්ථ නිරූපනය කර ව්‍යවහාර කල යුතු වේ.

ප්‍රථමයෙන්ම ව්‍යවස්ථා සංග්‍රහය ඉදිරිපත් කර ඇත. මානුෂීය ආධාර වඩාත් ඵලදායී ලෙස බෙදා හැරීම පහසු කරනුවස් සත්කාරක රජයන් මූල්‍ය ආධාරක රජයන් සහ අන්තර් ආණ්ඩු සංවිධාන විසින් නිර්මාණය කරදෙනු දක්නට රිසි කාර්ය පරිසරය පිලිබඳ විග්‍රහ කෙරෙන ඇමුණුම් තුනක් එයට අමුණා ඇත.

අර්ථකථනයන්

රාජ්‍ය නොවන සංවිධාන ඃ රාජ්‍ය නොවන සංවිධාන යනුවෙන් මෙහිදී සඳහන් කෙරෙන්නේ ඒවා නිර්මාණය වූ රටවල් හි රජයන්ට පරිබාහිරව සංස්ථාපිත ජාතික සහ ජාත්‍යන්තර සංවිධානයන් වේ.

රාජ්‍ය නොවන මානුෂීය සේවායතන ඃ මෙම ලේඛනයේ අවශ්‍යතාවය සඳහා රාජ්‍ය නොවන මානුෂීය සේවායතන යන පදය යොදාගෙන ඇත්තේ රතු කුරුස ජාත්‍යන්තරය සහ රතු චන්ද්‍රවංක සමාජයේ සංරචකයන් වන රතු කුරුස ජාත්‍යන්තර කමිටුව, රතු කුරුස ජාත්‍යන්තර සංයුක්ත මණ්ඩලය සහ රතු චන්ද්‍රවංක සමාජයන් සමඟ ඒවායේ ජාතික සමාජයන්හි සාමාජිකයින් සහ ඉහතින් අර්ථකථනය කෙරුණු රාජ්‍ය නොවන සංවිධාන සියල්ලක්ම අන්තර්ගත කෙරෙන අයුරින්ය. මෙම ව්‍යවස්ථාව විශේෂාකාරයකින් සඳහන් කරන්නේ ආපදා ප්‍රතිචාරයන්හි නියුතු රාජ්‍ය නොවන මානුෂීය සේවායතනයන්ටය.

අන්තර් ආණ්ඩු සංවිධාන ඃ මෙය යෙදෙන්නේ රජයන් දෙකක් හෝ වැඩි ප්‍රමාණයකින් සංයුක්ත වු සංවිධාන සඳහාය. එමනිසා සියළුම එක්සත් ජාතීන්ගේ ආයතන සහ කලාපීය සංවිධාන එයට ඇතුලත් වේ.

ආපදාවන් ඃ ආපදාවන් යනු ජීවිත හානි, තදබල මානුෂීය දුක්දෝමනස්සයන් සහ පීඩාවන් මෙන්ම මහා පරිමාණයේ ද්‍රව්‍යමය අලාභහානි ඇතිකරන ඛේදජනක සිදුවීමකි.

චර්යාව පිළිබඳ ව්‍යවස්ථා සංග්‍රහය

ආපදා සහනාධාර ලබා දීමේ වැඩසටහන්වල නියුතු ජාත්‍යන්තර රතු කුරුස සහ රතු චන්ද්‍රවංක ව්‍යාපාරය සහ රාජ්‍ය නොවන සංවිධාන සඳහා චර්යාව පිළිබඳ ප්‍රතිපත්ති

1. මානුෂීය අත්‍යවශ්‍යකය/ විධිය ප්‍රථම ස්ථානය ගනී

මානුෂීය ආධාර ලැබීමට සහ පරිත්‍යාග කිරීමට ඇති අයිතිය යනු, සෑම රටක ම සෑම පුරවැසියෙකු විසින් ම භුක්ති විඳිය යුතු මූලික මානුෂීය ප්‍රතිපත්තියකි. අපි, ජාත්‍යන්තර ප්‍රජාවගේ සාමාජිකයින් ලෙස මානුෂීය ආධාර අවශ්‍ය කරන ඕනෑ ම ස්ථානයකට ඒවා සැපයීමට බැඳී සිටින බව, හඳුනා ගනිමු. එම වගකීම ඉටු කිරීමේ දී මූලික වැදගත්කමක් දරන්නේ විපතට පත් ජනතාවට ඇති අවහිරයකින් තොර වූ ප්‍රවේශය යි.

ආපදාවට අප දක්වන ප්‍රතිචාරයේ මූඛ්‍ය අභිප්‍රේරණය වන්නේ ආපදාව විසින් සාධනය කෙරෙන ආතතීන් ඉදිරියේ නොසැලී සිටීමට අවම හැකියාව සහිත වූවන්ගේ මානුෂීය දුක්දොම්නස් අවම කිරීම වේ.

අප, මානුෂීය ආධාර සැපයීමේ දී ඒවා පක්ෂග්‍රාහී හෝ දේශපාලනමය ක්‍රියාවන් නොවන අතර එවන් දෘෂ්ටියකින් නො බැලිය යුතු වේ.

2. ආධාර සපයන්නේ ප්‍රතිලාභීන්ගේ වර්ගය, ආගම හෝ ජාතිය නොසලකමින් වන අතර ඕනෑ ම ආකාරයක අහිතකර විවිධත්වයකින් ද තොරව ය. ආධාර ප්‍රමුඛතාවන් ගණනය කෙරෙන්නේ අවශ්‍යතාවේ පදනම මත පමණි.

හැකි සෑම ස්ථානයක ම අපි සහනාධාර සැපයීම ආපදාවට ලක් වූවන් අළලා සිදු කරන ලද සම්පූර්ණ අවශ්‍යතා ඇගයීමක් සහ එම අවශ්‍යතාවන් ඉටු කර ගැනීම සඳහා දැනටමත් පවතින ප්‍රාදේශීය හැකියාධාරිතාවන් මත පදනම් කරමු.

අපගේ වැඩසටහන් සාකල්‍යය තුල, ප්‍රමාණානුකූලත්වය සම්බන්ධ කරුණු පිළිබඳ අවධානය යොමු කරන්නෙමු. මානුෂීය දුක්ඛදෝමනස්සයන් දුටු විගස ම ඒවා අවම කිරීම කළ යුතුවේ: ජීවිතය, රටක එක් ප්‍රදේශයක සේ ම අනෙක් ප්‍රදේශයන්හි දී ද එක සේ වටනේ ය. එබැවින් අපගේ ආධාර සැපයීම, එමගින් අවම කිරීමට උත්සුක වන දුක්දොම්නස් ප්‍රමාණය පිළිබිඹු කරයි.

මෙම ප්‍රවේශය ක්‍රියාත්මක කිරීමේ දී ආපදාවන්ට ගොදුරු වීමට වැඩි ඉඩප්‍රස්ථාවක් ඇති ප්‍රජාවන්ගේ කාන්තාවන්ට ඉටු කළ හැකි ඉතා වැදගත් භූමිකාව හැඳින ගන්නා අතර අපගේ ආධාර වැඩසටහන් නිසා ක්ෂය වීමට නො දී එම භූමිකාවට අවශ්‍ය සහාය සපථ කිරීම සිදු කරමු.

එවන් විශ්වීය, අපක්ෂපාතී සහ ස්වාධීන ප්‍රතිපත්තියක් ක්‍රියාත්මක කිරීම ඵලදායී වන්නේ එවන් සාධාරණ සහනාධාර සැපයීමක් සඳහා අවශ්‍ය කරන සම්පත්වලට අපගේ සහකරුවන්ට සහ අපට ඇති ප්‍රවේශය මෙන් ම ආපදාවන්ට ලක් වූවන් කරා ළගා වීමට ඇති තුල්‍ය ප්‍රවේශයක් තිබීම හේතු කොට ගෙන ය.

3. එක් දේශපාලනමය හෝ ආගමික ස්ථාවරයක ප්‍රගමනය සඳහා ආධාර යොදා නොගැනේ

මානුෂීය ආධාර සපයන්නේ පුද්ගලයන්ගේ, පවුල්වල සහ ප්‍රජාවන්ගේ අවශ්‍යතාවන්ට අනුකූලව ය. රාජ්‍ය නොවන මානුෂීය සේවායතනයන්ට යම් කිසි දේශපාලන හෝ ආගමික මතයක් දැරීමට අයිතියක් ඇති මුත්, ආධාර සැපයීම ප්‍රතිලාභීන් එම මතයන්ට එකඟ වීම මත යැපෙන්නේ නැති බව අපි ස්ථිර කරමු.

ආධාර පොරොන්දු වීම, සැපයීම හෝ බෙදා හැරීම, යම් කිසි දේශපාලන හෝ ආගමික විශ්වාසයක් වැළඳ ගැනීම හෝ පිළිගැනීමට බද්ධ නොකරන්නෙමු.

4. රජයේ විදේශ ප්‍රතිපත්තියේ උපකරණ ලෙස ක්‍රියා නොකරන්නට දැඩි පරිශ්‍රමයක් යොදන්නෙමු

රාජ්‍ය නොවන මානුෂීය සේවායතන යනු රජයෙන් ස්වාධීනව ක්‍රියා කරන සේවායතනයන් ය. එම නිසා අපි අපගේ ම ප්‍රතිපත්ති සහ ක්‍රියාත්මක උපාය මාර්ගයන් සූත්‍රගත කරන අතර කිසි ම රජයක ප්‍රතිපත්ති - ඒවා අපගේ ස්වාධීනත්වයේ ප්‍රතිපත්තිය සමග සැසඳෙන විටක දී පමණක් හැර - ක්‍රියාත්මක කරන්නට උත්සාහ නො කරමු.

අපි කිසි විටෙක දැනුවත්ව - හෝ නොසැලකිලිමත් බව නිසා - දේශපාලනමය, හමුදාමය හෝ ආර්ථික සංවේදිතාවයකින් යුත් තොරතුරු, නිශ්චිතව ම මානුෂීය නොවන හේතූන් වෙනුවෙන් පෙනී සිටින රජයන් හෝ අනෙකුත් සමූහයන් වෙනුවෙන් එක්රැස් කිරීම සඳහා අප හෝ අපගේ කාර්ය මණ්ඩලය යොදා ගැනීමට ඉඩ නොදෙන අතර ආධාරක රජයන්හි විදේශ ප්‍රතිපත්තියේ උපකරණ ලෙස ක්‍රියා නොකරන්නෙමු.

අපට ලැබෙන ආධාර, තිබෙන්නා වූ අවශ්‍යතාවන්ට පිළිතුරු දීම සඳහා යොදා ගන්නා අතර එම ආධාර, ආධාර කරන්නන්ගේ අතිරික්ත භාණ්ඩ ඉවත් කර ගැනීමේ අවැසිතාව නිසා වත් යම් ආධාරකරුවෙකුගේ දේශපාලනමය ලාභය හේතු කොට ගෙන වත් සිදු නො විය යුතු ය.

අපගේ කාර්යයන්ට සහාය වීමේ අපේක්ෂාවෙන් සැලකිල්ලක් දක්වන අය විසින් ස්වේච්ඡාවෙන් ලබා දෙන ශ්‍රමය සහ මුදල් අපි අගය කරන අතර එවන් ස්වේච්ඡා අභිප්‍රේරණයක් මගින් ප්‍රවර්ධනය කෙරෙන ස්වාධීන ක්‍රියාකාරීත්වය හඳුනා ගනිමු. අපගේ ස්වාධීනත්වය රැක ගැනීම සඳහා එක් මූල්‍ය ආධාරකරුවෙකු මත පමණක් යැපීම මග හරින්නෙමු.

5. අපි සංස්කෘතිය සහ සම්ප්‍රදායන් ගරු කරමු

අපි, ක්‍රියාත්මක වන ප්‍රජාවන් සහ රටවල්වල සංස්කෘතිය, ව්‍යුහයන් සහ සම්ප්‍රදායන්ට ගරු කිරීමට නිරන්තරයෙන් ම උත්සාහ කරමු.

6. අපි ආපදා ප්‍රතිචාරයන් ප්‍රාදේශීය හැකියාධාරීතා මත ගොඩ නගන්නට උත්සුක වෙමු

සියලු ම ජනයා සහ ප්‍රජාව - ආපදාවන්හි දී පවා - ධාරිතාවෙන් මෙන් ම පීඩාවට පත් විය හැකි තත්ත්වයෙන් යුක්ත වේ. හැකි සෑම තැනක දී ම ප්‍රදේශයේ සිටිනවුන් කාර්ය මණ්ඩලයට බඳවා ගැනීමෙන් ද ප්‍රදේශයේ ඇති ද්‍රව්‍ය මිල දී ගැනීමෙන්ද ප්‍රදේශයේ සමාගම් සමග වෙළහෙළඳාම් කිරීමෙන් ද එම ප්‍රාදේශීය හැකියාධාරිතාවන් ශක්තිමත් කරන්නෙමු. හැකි සෑම තැනකදීම අපගේ සැලසුම් කිරීමේ සහ ක්‍රියාත්මක කිරීමේ සහකරුවන් ලෙස ප්‍රාදේශීය රාජ්‍ය නොවන මානුෂීය සේවායතන හරහා

ක්‍රියා කරන අතර සුදුසු තැන්හි දී ප්‍රාදේශීය රාජ්‍ය ව්‍යූහයන් සමග සහයෝගීව ක්‍රියා කරමු.

හදිසි තත්ත්වයන්ට අපගේ පිළිතුරු දීම නිසියාකාරව සම්බන්ධීකරණය කිරීම කෙරෙහි අපි දැඩි ප්‍රමුඛතාවක් ලබා දෙන්නෙමු. අවධානයට පත් වූ රටවල මෙය ඉතාමත් හොඳින්ම සිදු කෙරෙන්නේ ඍජුව ම සහනාධාර ක්‍රියාන්විතයේ නියුතු වූවන් මගින් වන අතර අදාළ එක්සත් ජාතීන්ගේ ආයතනයන්හි නියෝජිතයන් ද අන්තර්ගත කළ යුතු වේ.

7. අප සහනාධාර කළමනාකරණයේ දී වැඩසටහනේ ප්‍රතිලාභීන්ව සම්බන්ධ කර ගැනීමට ක්‍රමවේදයන් සොයා ගනිමු

ආපදා ප්‍රතිචාර ආධාර කිසිදු විටෙක දී ප්‍රතිලාභීන් මත බලෙන් පැටවිය යුතු නො වේ. ඵලදායී සහනාධාර සහ කල්පවත්නා පුනරුත්ථාපනය ඉතාමත් හොඳින් ළඟා කර ගත හැක්කේ ආධාර වැඩසටහන නිර්මාණය කිරීම, කළමනාකරණය සහ ක්‍රියාත්මක කිරීමේ දී, අරමුණු කර ගත් ප්‍රතිලාභීන් සම්බන්ධ වූ විට දී ය. අපගේ සහනාධාර සහ පුනරුත්ථාපණ වැඩසටහන්වලදී ප්‍රජාවගේ පූර්ණ සහභාගිත්වය ලබා ගැනීමට නොපසුබටව ක්‍රියා කරමු.

8. සහනාධාර මගින් ආපදාවන් සහ මූලික අවශ්‍යතාවන් සපුරා ගැනීම කෙරෙහි අනාගතයේ දී ඇති විය හැකි පීඩා තත්තත්වයන් අවම කිරීමට පරිශ්‍රමයක් දැරිය යුතු වේ

සියලු ම සහනාධාර ක්‍රියාවන් ධනාත්මක හෝ නිශේධාත්මක අයුරින් දීර්ඝ කාලීන සංවර්ධනයේ අනාගත අපේක්ෂාවන්

කෙරෙහි බලපෑමක් ඇති කරයි. මේ බව පිළිගනිමින්, අනාගතයේදී ඇති විය හැකි ආපදාවන් ට ප්‍රතිලාභීන් ගොදුරු වීමට ඇති අවස්ථාවන් සකර්මකව අවම කරන සහ තිරසාර ජීවිත ක්‍රමයක් ගොඩ නැගීමට සහාය වන සහනාධාර වැඩසටහන් ක්‍රියාත්මක කරන්නට පරිශ්‍රමය දරමු. සහනාධාර වැඩසටහන් නිර්මාණය සහ කළමනාකරණයේ දී පාරිසරික කාරණා පිළිබඳව විශේෂ අවධානයක් යොමු කරමු. ප්‍රතිලාභීන් දීර්ඝ කාලීනව බාහිර ආධාර මත යැපීම පිටුදැකීමට උත්සාහ දැරීම මගින් මානුෂීය ආධාර නිසා ඇති කළ හැකි නිශේධාත්මක බලපෑම අවම කිරීමට ද දැඩි උත්සාහයක් දරමු.

9. අප ආධාර කරන්නා වූ සෑම දෙනාට මත් අපට සම්පත් ලබා දෙන සෑම දෙනාටමත් වගකීමට අපි බැඳී සිටිමු

අප බොහෝ විට ක්‍රියා කරන්නේ ආධාර දෙන්නට බලාපොරොත්තු වන්නන් සහ ආපදාවන්හි දී ආධාර අවශ්‍ය කරන්නන් අතර සහයෝගිතාවේ ආයතනික බන්ධනය ලෙසින් ය. එම නිසා මෙම දෙපාර්ශ්වයට ම වගකීමට අපි බැඳී සිටිමු.

මූල්‍ය ආධාරකරුවන් සහ ප්‍රතිලාභීන් සමග ඇති අපගේ ගනුදෙනු සියල්ලක් ම විවෘතභාවයේ සහ විනිවිදභාවයේ ආකල්පයක් පිළිබිඹු කරයි.

මූල්‍යමය මෙන්ම ඵලදායිතා දෘෂ්ටියකින් ද අපගේ ක්‍රියාවන් පිළිබඳව වාර්තා කළ යුතු බව අපි පිළිගනිමු.

ආධාර නිසියාකාරව අධීක්ෂණය කිරීම සපථ කිරීමටත් ආපදා ආධාරවල බලපෑම නිතිපතා ඇගයීමක් කිරීමටත් අප බැඳී සිටින බව පිළිගනිමු.

අපගේ කාර්යයන්ගේ බලපෑම සහ එම බලපෑම සීමා කරන හෝ වර්ධනය කරන කරුණු සම්බන්ධයෙන් විවෘත ආකාරයකින් වාර්තා කිරීමට උත්සාහ දරමු.

ඉතා වටිනා සම්පත් නාස්තිය අවම කිරීම සඳහා අපගේ වැඩසටහන්, ඉතා උසස් වෘත්තීමය සහ ප්‍රවීණත්වයේ ප්‍රමිතීන් මත පදනම් කරමු.

10. අපගේ තොරතුරු, ප්‍රචාරක සහ නිවේදන ක්‍රියාවන්හි දී, ආපදාවන් නිසා විපතට පත් වූවන් අනුකම්පාවට බඳුන්විය යුතු කොටසක් නොව, අභිමානයෙන් යුත් ජනතාවක් ලෙස හඳුනා ගනිමු

ක්‍රියාකාරකම් තුළදී ආපදාවෙන් විපතට පත් වූවන්ට සම-සහකරුවන් ලෙස ලැබිය යුතු ගෞරවය කිසිදු විටෙක නැති නො විය යුතු ය. ආපදාවෙන් විපතට පත් වූවන්ගේ පීඩාවට ගොදුරු විය හැකි තත්ත්වයන් සහ බිය පමණක් නො ව ආපදා තත්ත්වය තුළ දී ඔවුන් සතුව තිබෙන හැකියාවන් සහ අපේක්ෂාවන් ද ඉස්මතු කර පෙන්වන වාස්තවික රූපයක් අපගේ පොදු තොරතුරු තුළ නිර්මාණය කරමු.

පොදු ජනතාවගේ ප්‍රතිචාරයන් පහසු කිරීම සඳහා මාධ්‍යයන් සමග ඒකරාශිවන අතර මුළු සහනාධාර සැපයීම උපරිමය කරා ගෙන යාමේ ප්‍රතිපත්තිය, ප්‍රචාරය සඳහා ඇති බාහිර හෝ අභ්‍යන්තර ඉල්ලුම මගින් යටපත් කරන්නට ඉඩ නොදෙමු.

ප්‍රතිලාභීන් කෙරෙහි සැපයෙන සේවාවන්ට මෙන් ම අපගේ කාර්ය මණ්ඩලය හෝ ප්‍රතිලාභීන්ට හානි සිදු විය හැකි අවස්ථාවන්හි දී කෙරෙන මාධ්‍ය ආවරණයන් සඳහා අනෙකුත් ආපදා ප්‍රතිචාර දක්වන ආයතනයන් සමග තරඟ කිරීමෙන් අපි වැළකී සිටිමු.

ක්‍රියාකාරී පරිසරය

ඉහත සඳහන් කෙරුණු ව්‍යවස්ථාවන් පිළිපදින්නට දැඩි පරිශ්‍රමයක් දරන්නේ යැයි ඒකපාර්ශ්විකව පිළිගනිමින්, ආපදා ප්‍රතිචාරයන්හි දී රාජ්‍ය නොවන මානුෂීය සේවායතන වල සහභාගිත්වය පහසු කිරීම සඳහා මූල්‍ය ආධාරක රජයන්, සත්කාරක රජයන් සහ අන්තර්-ආණ්ඩු සංවිධාන - එනම්, මූලික වශයෙන් එක්සත් ජාතීන්ගේ ආයතන - මගින් ගොඩ නැගිය යුතු වූ ක්‍රියාකාරී පරිසරය පිළිබඳව පැහැදිලි කෙරෙන උපදෙස් මාලාවක් පහත සඳහන් කර ඇත්තෙමු.

මෙම උපදෙස් ඉදිරිපත් කර ඇත්තේ මාර්ගෝපදේශනය සඳහා ය. ඒවා නෛතික බැඳීම් නොවන අතර රජයන් සහ ජාත්‍යන්තර රාජ්‍ය නොවන සංවිධාන විසින් එම උපදෙස් පිළිගන්නා බව පෙන්නුම් කිරීමට ඔවුන් විසින් කිසි ම ලේඛනයක අත්සන් කරනු ලැබීම අපගේ බලාපොරොත්තුවක් නොවූවත් එය අනාගතයේ දී ළඟා කර ගත හැකි අරමුණක් විය හැකි ය. විවෘත බව සහ සහයෝගිතාවයේ ස්වභාවයක් තුළ ඒවා ප්‍රදානය කර ඇත්තේ එමගින් අප, ඔවුන් සමග ඇති කර ගන්නට උත්සාහ දරන පරමාදර්ශී සබඳතාවය පිළිබඳව අපගේ සහකරුවන් දැනුවත් වීම සඳහා ය.

ඇමුණුම 1 ඃ ආපදා විපත් සිදු වූ රටවල රජයන්ට කෙරෙන නිර්දේශ

1. ආණ්ඩු විසින් රාජ්‍ය නොවන මානුෂීය සේවායතනවල ක්‍රියාවන් ස්වාධීන, මානුෂීය සහ අපක්ෂපාතී බව හඳුනා ගන්නා අතර නිසි ගරුත්වය ලබා දිය යුතු ය

රාජ්‍ය නොවන මානුෂීය සේවායතන ස්වාධීන ආයතන වේ. මෙම ස්වාධීනත්වය සහ අපක්ෂපාතී බව සත්කාරක රජයන් විසින් ගරු කළ යුතු වේ.

2. ආපදාවෙන් විපතට පත්වූවන් කරා ඉක්මනින් ළඟා වීමේ හැකියාව සත්කාරක රජයන් විසින් රාජ්‍ය නොවන මානුෂීය සේවායතනවලට පහසු කර දිය යුතු ය

රාජ්‍ය නොවන මානුෂීය සේවායතන ඔවුන්ගේ මානුෂීය ප්‍රතිපත්තිවලට මුළුමනින් ම අනුකූලව ක්‍රියා කරන්නට නම්, මානුෂීය සහනාධාර සැපයීම සඳහා ආපදාවෙන් විපතට පත් වූවන් කරා ඉක්මනින් සහ අපක්ෂපාතීව ළඟා වීමේ හැකියාව ඔවුන්ට ලබා දිය යුතු ය. තම ස්වෛරී බව පුරුදු පුහුණු කිරීමේ අංගයක් ලෙස, සත්කාරක රජයන්ගේ වගකීමක් වන්නේ එවන් ආධාරවලට බාධා නොපමුණුවා රාජ්‍ය නොවන මානුෂීය සේවායතන වල අපක්ෂපාතී සහ දේශපාලනමය නොවන ක්‍රියාවන් පිළිගැනීම ය.

සත්කාරක රජයන් විසින් සහනාධාර කාර්ය මණ්ඩලවලට ඉක්මනින් රට තුළට පැමිණීම පහසු කිරීම, විශේෂයෙන් ම රට හරහා යාමටත්, රටට ඇතුළු වීමට මෙන් ම රටින් පිට වීමට අවශ්‍ය කරන බලපත්‍ර ලිහිල් කිරීම හෝ මේවා ඉක්මනින් ලබා ගැනීමට හැකියාව සැලසීම කළ යුතු වේ.

හදිසි සහනාධාර අවධියේ දී තම රටට ඉහළින් ගුවන් යානා පියාසර කිරීමටත් ජාත්‍යන්තර සහනාධාර සැපයීම් සහ සේවකයින් රැගෙන එන ගුවන් යානා ගොඩ බැස්වීමටත් රජයන් විසින් අවසර දිය යුතු ය.

3. ආපදා අවස්ථාවන්හි දී සහනාධාර සහ තොරතුරු කලට වේලාවට ගලා ඒම රජයන් විසින් පහසු කළ යුතු වේ

සහනාධාර සැපයීම් සහ උපකරණ රටක් තුළට රැගෙන එන්නේ මානුෂීය දුක්ඛදෝමනස්සයන් තුරන් කිරීමට පමණක් මිස වාණිජ්‍යමය ලාභ හෝ වාසි සඳහා නොවේ. සාමාන්‍යයෙන් එවන් සැපයීම් නිදහස්ව සහ බාධා රහිතව ගෙන ඒමට අවසර දිය යුතු අතර තානාපති සහතික අවශ්‍යතාවන් හෝ මිල වට්ටෝරු, ආනයන සහ/හෝ අපනයන බලපත්‍ර හෝ අනෙකුත් සීමාවන් හෝ ආනයන බදු, ගොඩ බැසීමේ ගාස්තු හෝ වරාය ගාස්තු වැනි නියමයන්ට යටත් නො කළ යුතු ය.

වාහන, සැහැල්ලු ගුවන් යානා සහ විදුලි සංදේශ උපකරණ වැනි අත්‍යවශ්‍ය සහනාධාර උපකරණ තාවකාලිකව ආනයනය කිරීම ඒවා ලබා ගන්නා සත්කාරක රජය විසින් තාවකාලිකව බලපත්‍ර හෝ ලියාපදිංචි කිරීමේ නියමයන් ලිහිල් කිරීම මගින් පහසු කර දිය යුතු ය. එසේ ම සහනාධාර ක්‍රියාවලිය අවසානයේ සහනාධාර උපකරණ නැවත අපනයනය කිරීම ද රජයන් විසින් සීමා නො කළ යුතු ය.

ආපදා සන්නිවේදනය පහසුකිරීම සඳහා තම රට තුළ දී මෙන්ම ආපදා සන්නිවේදනයේ අරමුණ සඳහා කෙරෙන ජාත්‍යන්තර සන්නිවේදනය සඳහාත් සහනාධාර සපයන සංවිධානවල භාවිතය වෙනුවෙන් යම් ගුවන් තරංග වෙන් කිරීමටත් ආපදාවට පෙර ආපදා ප්‍රතිචාර දක්වන ප්‍රජාවට එම තරංග දැනුම් දෙන්නටත් සත්කාරක රජයන් උද්යෝගිමත් කෙරේ.

4. සම්බන්ධීකාරක ආපදා තොරතුරු සහ සැලසුම් සේවාවන් සැපයීමට රජයන් උත්සුක විය යුතු ය

සහනාධාර ප්‍රයත්නයන්ගේ මූලික සැලසුම් කිරීම සහ සම්බන්ධීකරණය පරම වශයෙන් සත්කාරක රජයේ වගකීම වේ. සහනාධාර අවශ්‍යතා සහ සහනාධාර ප්‍රයත්නයන් සැලසුම් කිරීම සහ ක්‍රියාත්මක කිරීමට රජයේ ඇති ක්‍රියා පටිපාටීන් පිළිබඳව තොරතුරු මෙන් ම මුහුණ දීමට සිදු විය හැකි ආරක්ෂිත අවදානම් තත්ත්වයන් පිළිබඳ තොරතුරු රාජ්‍ය නොවන මානුෂීය සේවායතනවලට ලබා දීම මගින් සහනාධාර සැලසුම් කිරීම සහ සම්බන්ධීකරණය ඉතා පහසු කළ හැකි ය. එවන් තොරතුරු රාජ්‍ය නොවන මානුෂීය සේවායතනවලට ලබා දීමට රජයන්ට බලවත් ආයාචනයක් කෙරේ.

ඵලදායී සම්බන්ධීකරණය පහසු කිරීම සහ සහනාධාර ප්‍රයත්නයන්හි කාර්යක්ෂම භාවිතය සඳහා රට අභ්‍යන්තරයට පැමිණෙන රාජ්‍ය නොවන මානුෂීය සේවායතනවලට ජාතික අධිකාරීන් සමග සම්බන්ධ වීම සඳහා එක් සම්බන්ධීකරණ ස්ථානයක්, ආපදාවන්ට පෙර වෙන්කර තැබීමට සත්කාරක රජයන්ට බලවත් ආයාචනයක් කෙරේ.

5. සන්නද්ධ ගැටුමක දී කෙරෙන ආපදා සහනාධාර

සන්නද්ධ ගැටුමක දී සහනාධාර ක්‍රියාවන් පාලනය කෙරෙන්නේ ඊට අදාළ වන ජාත්‍යන්තර මානුෂීය නීතියේ වගන්තීන්ට අනුව ය.

ඇමුණුම 11 ඃ මූල්‍ය ආධාරක රජයන්ට කෙරෙන නිර්දේශ

1. මූල්‍ය ආධාරක රජයන් විසින් රාජ්‍ය නොවන මානුෂීය සේවායතනවල ක්‍රියාවන්හි ස්වාධීන, මානුෂීය සහ අපක්ෂපාතී බව හඳුනා ගන්නා අතර නිසි ගරුත්වය ලබා දිය යුතු ය

ස්වාධීන ආයතන වන රාජ්‍ය නොවන මානුෂීය සේවායතනයන්ගේ ස්වාධීනත්වය සහ අපක්ෂපාතී බව මූල්‍ය ආධාරක රජයන් විසින් ගරු කළ යුතු වේ. මූල්‍ය ආධාරක රජයන් විසින් යම් දේශපාලනමය හෝ මතවාදී අරමුණක් වෙනුවෙන් රාජ්‍ය නොවන මානුෂීය සේවායතනය යොදා නො ගත යුතු ය.

2. මූල්‍ය ආධාරක රජයන් මුදල් සැපයිය යුත්තේ ක්‍රියාන්විත ස්වාධීනත්වය ස්ථිර කිරීමත් සමගින් වේ

රාජ්‍ය නොවන මානුෂීය සේවායතනය මූල්‍ය ආධාරක රජයන්ගෙන් මුදල් සහ ද්‍රව්‍යමය ආධාර ලබා ගන්නේ ඒවා ආපදාවෙන් විපතට පත් වූවන්ට ලබා දෙන ස්ප්‍රිතුව එනම්, මනුෂ්‍යත්වයේ සහ ක්‍රියා කිරීමට ඇති ස්වාධීනත්වයේ ස්ප්‍රිතුවෙන්ම වේ. සහනාධාර ක්‍රියාවන් ක්‍රියාත්මක කිරීම රාජ්‍ය නොවන මානුෂීය සේවායතනවල පරම වගකීම වන අතර ඒවා රාජ්‍ය නොවන මානුෂීය සේවායතනවල ප්‍රතිපත්තිවලට අනුකූලව සිදු කරනු ඇත.

3. මූල්‍ය ආධාරක රජයන් තමන්ගේ කාර්යක්ෂම කාර්යාලයන් රාජ්‍ය නොවන මානුෂීය සේවායතනවලට ආපදාවෙන් විපතටපත් වූවන්ට ළගා වීමට සහාය වීම සඳහා යොදා ගත යුතු ය

රාජ්‍ය නොවන මානුෂීය සේවායතන කාර්ය මණ්ඩලවලට ආපදාවෙන් විපතට පත් පෙදෙස් කරා ළගා වීමට ඇති

ආරක්ෂාව සහ නිදහස සලසා දීමේ වගකීම යම් ප්‍රමාණයකට තමන්ට ද පැවරෙන බව පිළිගැනීමේ වැදගත්කම මූල්‍ය ආධාරක රජයන් විසින් හඳුනා ගත යුතු ය. අවශ්‍ය විටෙක සත්කාරක රජයන් සමග ඒවන් රාජ්‍යෝපායයන්හි නියැළීමට ඔවුන් සූදානම්ව සිටිය යුතු ය.

ඇමුණුම 111 : අන්තර්-ආණ්ඩු සංවිධානයන්ට කෙරෙන නිර්දේශයන්

1. අන්තර්-ආණ්ඩු සංවිධාන විසින් ජාතික සහ විදේශීය රාජ්‍ය නොවන මානුෂීය සේවායතනයන් වටිනා සහකරුවන් බව හඳුනා ගත යුතු ය

වඩා යහපත් ආපදා ප්‍රතිචාරයක් සඳහා රාජ්‍ය නොවන මානුෂීය සේවායතන එක්සත් ජාතීන් සහ අනෙකුත් අන්තර්-ආණ්ඩු ආයතන සමග ක්‍රියා කරන්නට සූදානම් ය. ඔවුන් එසේ කරන්නේ සෑම සහකරුවෙකුගේ ම අවංක භාවය සහ ස්වාධීනත්වයට දක්වන ගරුත්වයේ සාරය මුල් කර ගෙන ය. රාජ්‍ය නොවන මානුෂීය සේවායතනයන්ගේ ස්වාධීනත්වය සහ අපක්ෂපාතී බව අන්තර්-ආණ්ඩු ආයතන විසින් ගරු කළ යුතු වේ. සහනාධාර සැලසුම් කිරීමේ දී එක්සත් ජාතීන්ගේ ආයතන විසින් රාජ්‍ය නොවන මානුෂීය සේවායතනයන් ද විමසීමට ලක් කළ යුතු වේ.

2. ජාත්‍යන්තර සහ ප්‍රාදේශීය ආපදා සහනාධාරවල මූලික සම්බන්ධීකරණය සඳහා වන රාමුව සත්කාරක රජයන්ට සැපයීමේ සහාය අන්තර්-ආණ්ඩු සංවිධාන විසින් ලබා දිය යුතු ය

සාමාන්‍යයෙන් රාජ්‍ය නොවන මානුෂීය සේවායතනයන්ගේ කාර්ය-නියෝගය තුළ ජාත්‍යන්තර ප්‍රතිචාරයක් උවමනා කරන ආපදාවන් සඳහා මූලික සම්බන්ධීකරණ රාමුව සැපයීම

ඇතුළත් නො වේ. මෙම වගකීම පැවරෙන්නේ සත්කාරක රජය සහ අදාළ එක්සත් ජාතීන්ගේ අධිකාරීන් මත ය. විපතට පත් කලාපයට මෙන් ම ජාතික සහ ජාත්‍යන්තර ආපදා ප්‍රතිචාර ප්‍රජාවට කරන සේවයක් වශයෙන් මෙම සේවය නිසි වේලාවට ඵලදායී ආකාරයෙන් ලබා දීම සඳහා ඔවුන් උද්යෝගිමත් කෙරේ. කෙසේ නමුත් රාජ්‍ය නොවන මානුෂීය සේවායතනයන් තමන්ගේ සේවාවන් ඵලදායී ලෙස සම්බන්ධීකරණය කිරීමට සෑම උත්සාහයක් ම දැරිය යුතු ය.

3. එක්සත් ජාතීන්ගේ ආයතනවලට සැපයෙන ආරක්ෂාව ම අන්තර්-ආණ්ඩු සංවිධාන විසින් රාජ්‍ය නොවන මානුෂීය සේවායතනයන්ට ද ලබා දිය යුතු ය

අන්තර්-ආණ්ඩු සංවිධානවලට ආරක්ෂා සේවාවන් සපයා ඇති තැන්හි දී එම සේවය ක්‍රියාන්විත රාජ්‍ය නොවන මානුෂීය සේවායතන සහකරුවන්ගේ ඉල්ලීම මත ලබා දිය යුතු ය.

4. අදාළ තොරතුරු සඳහා එක්සත් ජාතීන්ගේ ආයතනවලට ලබා දෙන ප්‍රවේශය ම අන්තර්-ආණ්ඩු සංවිධාන විසින් රාජ්‍ය නොවන මානුෂීය සේවායතනයන්ට ද සැපයිය යුතු ය

ඵලදායී ආපදා සහනාධාර ප්‍රතිචාර ක්‍රියාත්මක කිරීම පිළිබඳ තොරතුරු තම ක්‍රියාකාරී රාජ්‍ය නොවන මානුෂීය සේවායතන සහකරුවන් සමග ද බෙදා ගන්නා ලෙසට ආයාචනා කෙරේ.

Consortium of
CHA
Humanitarian Agencies

මානුෂීය සේවායතන සමූහය
86, රොස්මිඩ් පෙදෙස,
කොළඹ-07
දුරකථන/ෆැක්ස්: 94-11-4610943/4
විද්‍යුත් තැපෑල : info@cha.lk
වෙබ් අඩවිය : www.humanitarian-srilanka.org